

Jaarverslag 2020

Inhoud:

Inleiding

Behoud

- Zaanse Schans
- ?
- ?
- ?

Bestuur

- Bestuursvergaderingen
- Ledenvergaderingen
- Platformbijeenkomst
- Bestuursmutaties
- Ontwikkeling ledental
- Samenwerking met Gemeente
- [ANBI?](#)

Communicatie

- verenigingswebsite zaanserfgoed
- website zaans-industrieel-erfgoed
- Zaanwiki-website
- Glaasje Erfgoed
- Tijdschrift Zaans Erfgoed
- Vertegenwoordiging vereniging bij bijeenkomsten
- Shtandart en Lezingen
- Grote Zaanse Geschiedenisquiz
- Zaans Erfgoedprijs 2020
- ALV – online

Werkgroepen

- Advies, Documentatie en Meldpunt (ADM)
- Wederopbouw/Kerkenvisie
- Maritieme Zaken
- PR en Activiteiten
- Zaanwiki

Organisatie

- Bestuur per 31 december 2020

Werkgroepen per 31 december 2020

- Advies, Documentatie en Meldpunt (ADM)
- Wederopbouw
- Kerkenvisie
- Maritieme Zaken
- PR en Activiteiten
- Zaanwiki

Overig

- Redactie Zaans Erfgoed
- Bestuur Stichting Uitgeverij Zaans Erfgoed
- Webmasters
- Vertegenwoordigingen

Inleiding

Dit jaarverslag behelst het coronajaar 2020. En dat betekende dat er tot onze teleurstelling maar weinig ledenactiviteiten konden worden ontplooid. Verder was het nooit eerder voorgekomen, dat vergaderingen van het bestuur en de werkgroepen via digitale kanalen tot stand kwamen. Als vrijwilligers hebben we ondanks dit alles niet stil gezeten. Zo waren er de lezingenserie in het Zaantheater en de rondleidingen op de Shtandart, die aan de Bodenkade aangemeerd lag. En wist voorzitter Ron Kiburg als zijn opvolger voormalig burgervader Peter Tange binnen te halen, precies die kanjer waar hij al die tijd op had gehoopt.

Het was dus een merkwaardig jaar, maar wel een waarin de gemeente Zaanstad een grote stap zette, en met een eigen Erfgoedwebsite kwam: zie

<https://erfgoed.zaanstad.nl/>

Er was ook teleurstelling, omdat wij de oude bakkerij in WestKnollendam niet wisten te redden van de sloop. Daarnaast ook menselijk leed, want wij werden zeer geraakt door het overlijden in april van voormalig penningmeester en later PR-werkgroeplid Piet Cordes. Vanwege corona-maatregelen betekende het afscheid nemen dat wij in de erehaag langs zijn woonhuis op de Lagedijk plaatsnamen.

Het was dus jammer, dat we ons gezicht richting onze leden zo weinig hebben kunnen laten zien, maar gelukkig hebben we 'achter de schermen' toch weer het een en ander weten te betekenen voor het herkenbaar houden van de Zaanstreek.

Namens het bestuur van de
Vereniging Zaans Erfgoed,

Winnie de Wit, bestuurslid

Behoud

Zaanse Schans

De Zaanse Schans lag er in 2020 plotseling geheel verlaten bij: de enorme toeristenstroom was opgedroogd, de parkeerplaatsen bleven leeg. Cees Hooysschuur nam deze kans te baat, en legde de panden op de foto vast, zonder ook maar één menselijk wezen erop: een unicum! Zaankanters hadden de hele Zaanse Schans ineens helemaal voor zichzelf.

Het verzoek om VZE weer een voordracht-bevoegdheid te gunnen voor de zetel in het bestuur van de ZS zou worden ingewilligd. Ook waren we betrokken bij de verdere uitwerking van de Ontwikkelstrategie ZS.

Over ons bezwaarschrift, samen met stichting Zaans Schoon, m.b.t. het zogenaamde tickethuisje op het Glop nabij de steiger voor de rondvaartboot, was nog steeds geen beslissing gevallen.

<hier nog de onderwerpen die vallen onder BEHOUD, via Jan Piet>

Bestuur

Bestuursvergaderingen

Het bestuur vergaderde in 2020 slechts 8 maal. In januari en februari nog fysiek – op laatste woensdagavond van de maand in het Weefhuis te Zaandijk - maar de keren daarna kon het alleen nog digitaal. De vergaderingen van maart en april werden geschrapt, in mei en juni gingen we weer online van start. Er volgde een extra vergadering in juli, en daarna startten we vanaf oktober weer regulier elke maand.

Voorjaarsledenvergadering

De voorjaarsledenvergadering van 4 april kon vanwege de pandemie niet worden gehouden.

Najaarsledenvergadering

In de Oostzijderkerk werd op 7 november de najaarsledenvergadering voor het eerst digitaal gehouden. Er waren 10 mensen fysiek in de werk aanwezig, online waren dat er 20.

Voorzitter Ron Kiburg zat de hele vergadering voor, en besprak alle bereikte doelen, die onze vrijwilligers in de diverse werkgroepen hadden weten te behalen. De begroting voor het jaar 2021 en het jaarverslag van 2019 werd via de chat door de leden vastgesteld, waarna op voordracht van voorzitter Ron Kiburg Peter Tange door de leden als nieuwe voorzitter werd aangesteld.

Na zijn aanstelling viel kersverse voorzitter Peter Tange de eer te beurt om langst zittend bestuurslid en erfgoed-beschermer van het eerste uur Jan Piet Bloem tot erelid van de vereniging te mogen benoemen – ook weer na goedkeuring van de leden via de

chat. Vanwege de corona-voorschriften, was Jan Piets vrouw Marja stilletjes de kerk in geslopen, zodat zij haar man de gouden ere-speld van de vereniging kon opspelden.

Platformbijeenkomst

De jaarlijkse bijeenkomst van alle Zaanse erfgoedorganisaties kon in mei niet doorgaan.

Bestuursmutaties

Op 7 november werd Ron Kiburg weer gewoon bestuurslid en begon Peter Tange als nieuwe voorzitter.

Ontwikkeling ledental

Eind 2020 telde onze vereniging in totaal 1045 leden. Waarvan 21 nieuwe aangemelde leden en er werden 16 geschenkabonnementen betaald. Van die geschenklidmaatschappen zijn er 12 verlopen, 3 van de 16 mochten wij omzetten naar een definitief lidmaatschap.

Afvallers waren er natuurlijk ook, in totaal 45. Daaronder 10 geroyeerd wegens niet betalen na diverse aanmaningen, 19 opzeggingen en 16 maal vanwege een overlijden.

Samenwerking met Gemeente

Er is op regelmatige basis overleg met erfgoedmedewerkers van Zaanstad geweest, vanwege ons samenwerkings-convenant. Algemene en actuele zaken komen aan de orde, evenals behoud, handhaving en toekomstig beleid. Twee maal per jaar schuift ook de erfgoedwethouder aan. Niet zelden was bescherming van bedreigde objecten vanwege de korte lijnen op het laatste moment nog mogelijk. We bleven ons zorgen maken over de onderbezetting van deze voor de gemeente zo belangrijke afdeling.

Lisa Constant, Zaanstads Netwerkontwikkelaar Erfgoed & Monumenten prees de samenwerking met 'de enthousiaste vrijwilligers' van onze vereniging in het Magazine Steunpunt Monumenten & Archeologie Noord-Holland. 'Wij zijn maar met een klein team, maar hebben veel erfgoed. We kunnen dus wel wat hulp gebruiken. De verenigingen hebben veel liefde voor de stad en ze weten alles.' aldus Lisa. Ook het feit dat Zaans Erfgoed een burgerlid voordraagt voor de Welstands- en monumentencommissie, werd door haar als positief punt benoemd.

Jan Piet Bloem is met de werkgroep ADM nog betrokken bij beleidsstukken van de gemeente, zoals o.a. de Inventarisatie Dijken, Linten en Paden, de Cultuurhistorische inventarisatie Vroeg 20e eeuwse wijken en de (concept)nota Sturen op kwaliteit.

Eén van de kwesties die de Vereniging Zaans Erfgoed bezighoudt is een beleidsvisie voor de toenemende bouwplannen aan de Westzijde in Zaandam. De vereniging is hier, samen met Historisch Zaandam, voornemens waardevolle objecten te inventariseren en samen met de gemeente handvatten op te stellen voor toekomstige planontwikkelingen.

Bij het erfgoedoverleg tussen VZE met de gemeente komen overigens niet louter genoemde ADM-zaken aan de orde, maar ook onderwerpen van onze andere werkgroepen - Maritiem, Kerkensie en Wederopbouw-architectuur.

Communicatie

Corona was voor de vereniging – net als voor iedereen en elke organisatie – een grote spelbederver, maar schiep ook nieuwe mogelijkheden. Ons tijdschrift en onze website waren dit jaar de belangrijkste communicatiekanalen met de leden.

De verenigingswebsite

In 2020 werd er gemiddeld een bericht per week geplaatst door Winnie de Wit, die de site van tijd tot tijd vult met nieuws over de vereniging en met andere erfgoed onderwerpen. Met deze nieuwtjes werden er dit verenigingsjaar in totaal 10 nieuwsbrieven verstuurd.

Op 28 februari werd het mogelijk om via de site betalingen te doen, bijvoorbeeld voor bijeenkomsten als Glaasje Erfgoed, maar nieuwe leden konden er ook direct hun lidmaatschap mee betalen.

Via de site gaat aanmelden voor evenementen heel eenvoudig, zoals bij de Glaasjes Erfgoed, en teaminschrijvingen voor de Geschiedenisquiz. De communicatie met nieuwsbrieflezers en het sturen van bevestigingsmails na aanmelding via een aanmeldformulier, het verloopt allemaal geheel automatisch.

Zaans Industrieel Erfgoed

De site Zaans-Industrieel-erfgoed.nl wordt onderhouden door Cees Kingma. Vanwege corona is er niet veel activiteit geweest.

Zaanwiki

De werkgroep Zaanwiki, bestaande uit Ada Hannaart, Jan Lapère, Klaas de Boer en Rob Lengers is in het coronajaar één keer bij elkaar geweest. Inhoudelijk is de Zaanwiki weinig veranderd, op een aantal redactionele verbeteringen na. De software van de site is echter wel vernieuwd, en dat betekende een grote operatie achter de schermen. Zo is de site als het ware geheel opnieuw opgebouwd, zonder dat gebruikers dat in de gaten hadden.

Het bezoek aan de Zaanwiki is vrij constant: dagelijks zijn dat er zo'n 400-500.

Glaasje Erfgoed

Jan Krijt zou op 28 maart een lezing in de Kooger Vermaning houden onder de titel: *700 jaar geschiedenis met de Zaanstreek in de hoofdrol*. Vanwege de pandemie ging ook dit niet door. Er hadden zich al mensen via de website opgegeven en tevens voor betaald. Via de software van de site zagen de aangemelde mensen hun geld snel weer op hun rekening teruggestort.

Tijdschrift Zaans Erfgoed

Ons kwartaaltijdschrift, uitgegeven door de Stichting Uitgeverij Zaans Erfgoed, kwam op de geplande tijdstippen uit. In het voorjaarsnummer o.a. een prachtige column van Majorie Verhoek, de kantoorvilla van Koning en Boeke en hoe Marte Ferf-van Holk de tango danste met Wally van Hall. In het zomernummer onder meer de Zaanse zeildoekweverij en de laatste scheepswerf in Oostzaandam. In het herfstnummer een artikel van Ron Kiburg over de plannen voor een historische scheepswerf en Piet Kleij over de vondsten in de Wilhelminasluis. In het winternummer een kennismakings interview met de kersverse voorzitter Peter Tange.

Rondleidingen op de Standhart en lezingen over de scheepswerf

Het ontvangstteam aan de kade bij de Shtandart.

Zaans Erfgoed had de Shtandart uitgenodigd om 4 dagen bij het Zaantheater aan te meren en rondleidingen op het schip te organiseren. Op 10, 11, 12 en 13 september - telkens van 12.00 tot 20.00 uur – kon men het schip coronaproof bekijken. De opbrengst van deze rondleidingen was voor de Shtandart. In verband met de pandemie werd er gewerkt met tijdslots. Bezoekers moesten vooraf intekenen en betalen via de website van Zaans Erfgoed, waarbij ze automatisch een tijd kregen toegewezen.

Tegelijkertijd werden er lezingen in het Zaantheater gegeven over onder meer de plannen voor een historische scheepswerf in Zaanstad. Buurtbewoners en raadsleden konden na intekening de presentaties volgen. Er klonken zeer lovende reacties van de toehoorders.

Totaal bezochten 350 bezoekers het schip, waarvan 286 betalende. De Shtandart mocht een bedrag van €1185,- in ontvangst nemen.

Grote Zaanse Geschiedenis Quiz

Gemeente Archief, De Orkaan, het Zaantheater en Zaans Erfgoed waren ook dit jaar weer betrokken bij de organisatie van de Grote Zaanse Geschiedenis Quiz. Tijdens de ontwikkeling van de vragen was het niet duidelijk of er publiek aanwezig kon zijn en of de quiz überhaupt wel doorgang kon vinden. Er werd besloten een Thuisronde te houden waarbij de veertien teams als team op pad moesten om gezamenlijk allerlei opdracht in de Zaanstreek uit te voeren. Moeilijkheid voor de bedenkers van de vragen hier voor is, dat deze niet of nauwelijks via internet op te zoeken moeten zijn. De teams moesten eerst een beetje puzzelen, voordat ze wisten op welke bepaalde plek ze moesten zijn, om daar die specifieke opdracht uit te voeren.

De eindronde werd noodgedwongen zonder publiek gehouden in de grote zaal van het Zaantheater, en er mocht slecht één lid van een team op het podium zitten. Hetgeen ongelooflijk zwaar en spannend was voor dat ene teamlid.

Jan Piet Bloem (links) op het podium namens team Zaans Erfgoed.

De grote zaal was verder geheel leeg, wat bevreemdend schouwspel opleverde. Historisch Zaandam werd de winnaar van deze 5e editie, gevolgd door De Zaan en de Streek, en De schrijvertjes – redacteurs van ons tijdschrift – werden derde.

De waardering achteraf was gemengd: het feit dat er per team maar één persoon de antwoorden moest geven, werd onbevredigend gevonden. Over de thuisronde was iedereen daarentegen zeer enthousiast, en de organisatie werd gevraagd dit onderdeel volgend jaar weer op te nemen.

De quiz werd via een livestream uitgezonden op Youtube.

Zaans Erfgoedprijs 2020

Er was goed gehoor gegeven aan onze oproep om voordrachten voor deze prijs in te sturen. Unaniem werd gekozen voor de gebroeders Visser.

En zo togen Cor en Wim Visser dinsdagochtend 27 oktober nietsvermoedend naar Chocolaterie De Cacaoboom in Zaandijk. Ze verkeerden in de veronderstelling dat ze daar geïnterviewd zouden worden over hun jarenlange liefde voor de Zaanse houtbouw. Het was, zo was hen verteld, de aftrap van een serie interviews met kenners van de houtbouw. Tijdens het gesprek kwam toen ineens Paul Carree binnen, en hij hielp hen - als voorzitter van de jury - uit de droom: zij kregen de Zaans Erfgoedprijs 2020!

Gastvrouw Anneke Steemers – die natuurlijk in het complot zat – was uitermate verrast met de aanmoedigingsprijs.

De hele bijeenkomst werd op video opgenomen en is terug te kijken op het Youtube kanaal van de vereniging.

Wim Visser (links) en Cor Visser (rechts), met hun Zaans Erfgoedprijs. Anneke Steemers als deugd in het midden, met de aanmoedigingsprijs.

Algemene Ledenvergadering

De algemene ledenvergadering werd 7 november 2020 gehouden in de Oostzijderkerk. Bijzonder was dat er geen leden in de kerk zaten. Via een livestream kon men de vergadering volgen en meemaken hoe de vereniging een nieuwe voorzitter kreeg en hoe Jan Piet Bloem tot erelid werd benoemd.

Dit video-experiment was het startschot om een eigen Zaans Erfgoed Youtube kanaal te starten. Daar kunnen we de verenigingsfilmpjes plaatsen, die we via de website aan de bezoekers van onze website willen laten zien. Wellicht kunnen ook lezingen van bijv. Glasjes Erfgoed worden opgenomen, of die tijdens andere gelegenheden worden gehouden. Zo kunnen we meer mensen in aanraking brengen met vaak zeer interessante onderwerpen.

Bijzonder was dat de livestream op Youtube is opgenomen en dat ook deze nog steeds bekeken kan worden.

Jan Piet Bloem bekijkt het gouden Zaanse huisje, behorend bij het erelidmaatschap, naast hem zijn vrouw Marja.

De werkgroepen

Advies, Documentatie en Meldpunt (ADM)

>tekst volgt nog, via Jan Piet<

.

Wederopbouwarchitectuur en Post 65

>tekst volgt nog, via Cees <

Kerkenvisie

>tekst volgt nog, via René Prins???<

Zaans Maritiem (ZM)

>tekst volgt nog, via Zaans Maritiem<

PR-werkgroep

>tekst volgt nog, via Winnie<

Organisatie per 31 december 2020

Bestuur, dagelijks bestuur

- Peter Tange, voorzitter
- Ada Hannaart, secretaris
- Mieke van Braam, penningmeester

Leden algemeen bestuur

- Jan Piet Bloem
- Klaas de Boer
- Paul Carree
- Cees Hooyshuur
- Ron Kiburg
- René Prins
- Winnie de Wit

Advies, Documentatie en Meldpunt (ADM)

- Jan Piet Bloem (voorzitter), janpietbloem@zaanserfgoed.nl
- Ada Hannaart
- Jolanda Hendriks
- Christiaan Homburg
- Jan Klomp/Jan Betlem
- Ron Kiburg
- Jan Leguijt
- Bart Nieuwenhuijs
- Piet van Nugteren
- René Prins
- Arnold Sol
- Gé Sombroek
- Marcel van Tol
- Wim Visser
- René Lute
- Adriaan Krom
- Paul Vreeken

Wederopbouwarchitectuur/

- Paul Carree
- Cees Hooyshuur
- Cees Kingma

Kerkenvisie

- René Prins

Maritieme Zaken

- Ron Kiburg, ronkiburg@zaanserfgoed.nl
- Willem Hos
- Ton van der Horst
- Jacob Reitsma
- Gert Schouten

PR en Activiteiten

- Winnie de Wit, winniedewit@zaanserfgoed.nl
- Hans Boekhoorn
- Klaas de Boer
- Henk Elzenga
- Henny Jansen
- Marjolein Mannaart
- Simone Spakman

Zaanwiki

- Jan Lapère, jan@lapere.nl
- Ada Hanaart
- Klaas de Boer
- Rob Lengers

Overig

Webmasters

- **zaanserfgoed.nl**

Webmasters: Jan Lapère, webmaster@lapere.nl en Winnie de Wit, winniedewit@zaanserfgoed.nl

- **Monumentaal aan de Zaan – zaans-industrieel-erfgoed.nl**

Webmaster: Cees Kingma, cpkingma@kpnmail.nl

- **Zaanwiki.nl**

Jan Lapère, webmaster@lapere.nl

Redactie tijdschrift Zaans Erfgoed

- Corrie van Sijl, eindredactie, chmvansijl@xs4all.nl
- Wikje van Ritbergen, beeldredactie, redactie@zaanserfgoed.nl
- Lean van 't Hooft
- George Slieker
- Wim de Jong (fotografie)
- Hessel Kraaij (agenda)
- Rob Lengers (Gemeentearchief Zaanstad)
- Leonore Olde Verburg (boekenrubriek)
- Toon Olij (redactionele adviezen)
- Frits Poiesz (kroniek)

Bestuur Stichting Uitgeverij Zaans Erfgoed

- Joop Knijnenberg, voorzitter
- Henk Bouman, secretaris
- Roel Woudt, penningmeester
- Leonore Olde-Verburg
- Winnie de Wit

Vertegenwoordigingen

Winnie de Wit vertegenwoordigt VZE in de Stichting Uitgeverij Zaanse Erfgoed, die het kwartaaltijdschrift uitgeeft.

In de Historische Commissie van de Zaanse Schans neemt Jan Piet Bloem op persoonlijke titel deel.

Ron Kiburg, Winnie de Wit en Jan Lapère vertegenwoordigen de vereniging in de organisatie van de Grote Zaanse Geschiedenisquiz. Zij doen dit samen met Frans Hoving, Geke van de Kamp, Aimée Klerk, Annemieke Adema en Dirk Ronitz van het Gemeentearchief Zaanstad en Merel Kan van nieuwswebsite De Orkaan.

>behoeft aanvulling, via allen<